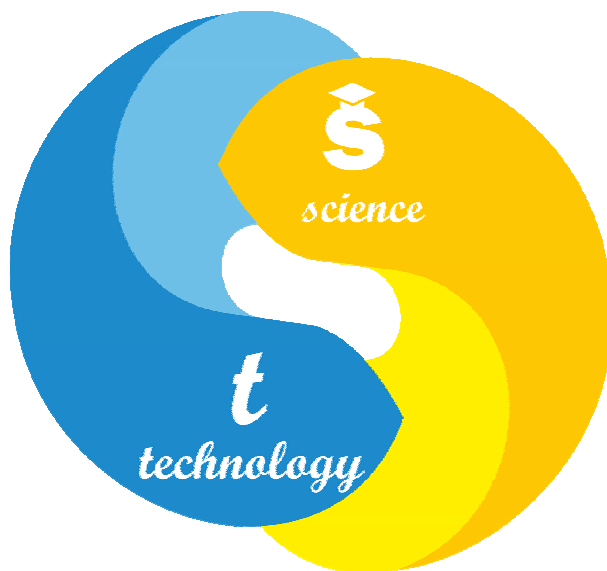

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І
ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ІНСТИТУТ ПРОМИСЛОВИХ ТА БІЗНЕС ТЕХНОЛОГІЙ»**

ВЧЕНІ ЗАПИСКИ

**КАФЕДРИ
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

**Збірник наукових праць
Випуск 5**

Дніпро УДУНТ 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ
І ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ІНСТИТУТ ПРОМИСЛОВИХ ТА БІЗНЕС
ТЕХНОЛОГІЙ»

ВЧЕНІ ЗАПИСКИ

КАФЕДРИ
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 5

Дніпро УДУНТ 2023

Рекомендовано Вченою радою Українського державного університету науки і технологій: протокол № 2 від 04.10.2023.

В 90 Вчені записки кафедри документознавства та інформаційної діяльності (КДІД): зб. наук. праць. Вип. 5 / ред. кол.: О. В. Михайлюк (голова ред. кол.) та ін. Д.: УДУНТ, 2023. 120 с.

Досліджено питання документознавства, інформаційної діяльності та керування персоналом підприємства в історико-культурному та соціально-комунікативному контекстах, вивчено роботу архівних, бібліотечних, інформаційних тощо установ. Збірник побудовано на матеріалах роботи кафедр гуманітарного та суспільного профілю ННІ «ІПБТ» УДУНТ та інших споріднених ЗВО.

Для документознавців-фахівців, викладачів вищих, середніх спеціальних навчальних закладів, аспірантів та студентів-документознавців.

Редакційна колегія:

д-р іст. наук, проф. **О. В. Михайлюк**

(голова редакційної колегії),

канд. тех. наук **О. В. Іващенко**

канд. філол. наук, доц. **К. А. Прокоф'єва**

(заступник голови редакційної колегії, відповідальний секретар),

канд. пед. наук **О. М. Решетілова**

канд. іст. наук, доц. **С. В. Савченко**

Рецензенти:

д-р філос. наук, проф. **В. І. Палагута**

(професор кафедри філософії та педагогіки НТУ «Дніпровська політехніка»),

д-р філос. наук, проф. **О. В. Халапсіс**

(завідувач кафедри міжнародних відносин та соціально-гуманітарних дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ)

ЗМІСТ

СТАТТІ

- О. П. Лучанінова**
НОВЕ ПЕДАГОГІЧНЕ МИСЛЕННЯ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАЧА
ЯК ВИМОГА ЧАСУ6
- О. О. Федотова**
ОСНОВНІ НАПРЯМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ11
- К. А. Прокоф'єва**
ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ЯК ЗАСІБ ПІЗНАННЯ СВІТУ19
- І. М. Безена**
ШКІЛЬНИЙ ПІДРУЧНИК З ІСТОРІЇ:
СУЧАСНІ АСПЕКТИ ТВОРЕННЯ ТА ЕКСПЕРТИЗИ32
- Н. Г. Мосюкова**
ХРИСТИЯНСЬКІ ЦЕРКВИ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ
В КІНЦІ 40-Х РОКІВ ХХ СТОРІЧЧЯ40
- К. А. Прокоф'єва, Ю. С. Нікітчук**
ВСТУП ДО ВИВЧЕННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ ...43
- М. С. Дубов**
ПРАВОВА БАЗА ОРГАНІЗАЦІЇ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ
В УКРАЇНІ (НА ПРИКЛАДІ АНАЛІЗУ ЗАКОНУ «ПРО НАЦІОНАЛЬНУ
ПРОГРАМУ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ»)48
- О. М. Решетілова**
ОСОБЛИВОСТІ МОВИ І СТИЛЮ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ДОКУМЕНТА
В ГАЛУЗІ СУДОЧИНСТВА53
- І. Ю. Богданова, Я. В. Дорошук, О. С. Шаповал**
ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ОСНОВА
КОМУНІКАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ59
- О. М. Решетілова, А. О. Соломчак**
ЗАКОНОДАВЧІ ЗМІНИ У КАДРОВОМУ ДІЛОВОДСТВІ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ66

А. В. Савич ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОЛЕ СОЦІУМУ НА ЕТАПАХ РОЗВИТКУ ЦИВІЛІЗАЦІЇ	71
Д. О. Шаповалова ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ЛАНКИ УКРАЇНИ	78
К. А. Прокоф'єва, Вален. С. Панасенко, Валер. С. Панасенко ПОЧАТОК КОМП'ЮТЕРНОЇ ДОБИ У СФЕРІ ФІКСАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ	83
ТЕЗИ, ПОВІДОМЛЕННЯ	
В. І. Лелета, Р. В. Лелета ПАРАМЕТРИЗМ ЯК СИМБІОЗ АРХІТЕКТУРИ, ДИЗАЙНУ, МИСТЕЦТВА В ЕПОХУ ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ	91
Г. В. Савчук, С. В. Савченко ДЛЯ ЧОГО ПОТРІБНЕ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО?	93
О. В. Меркушова КОМІСІЇ З ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ЦІННОСТІ ДОКУМЕНТІВ ..	95
О. М. Решетілова, Є. Д. Алексейчук РЕКЛАМНЕ ЗВЕРНЕННЯ ЯК ЗАСІБ ПРЕДСТАВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ	98
О. М. Решетілова, М. С. Уманська ДОКУМЕНТНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК НАЙВАЖЛИВІША ПІДСИСТЕМА СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	101
К. Ю. Покуліта ІНФОРМАЦІЙНІ МАНІПУЛЯЦІЇ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ ...	105
К. А. Прокоф'єва, М. Т. Шевченко MAGNA CHARTA UNIVERSITATUM ЯК ДОКУМЕНТАЛЬНА ФІКСАЦІЯ ФОРМУВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТА СВІТОВОЇ СПІВДРУЖНОСТІ	108

2. Станкевич Б. Інформаційні маніпуляції та їхній вплив на електоральну свідомість // *Studia politologica Ucraino-Polona*. Вип. 1. 2011. С. 78-81.

3. Шпилик С. Інформаційна війна, пропаганда та PR: такі схожі й такі різні // *Галицький економічний вісник*. Т. 47. Тернопіль, 2014. № 4. С. 178-188.

Надійшло до редколегії 20.09.2023, прорецензовано та рекомендовано до друку проф. Михайлюком О.В.

УДК 811.11/811.13:78

К. А. Прокоф'єва, М. Т. Шевченко

(Дніпро)

**MAGNA CHARTA UNIVERSITATUM
ЯК ДОКУМЕНТАЛЬНА ФІКСАЦІЯ ФОРМУВАННЯ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТА СВІТОВОЇ СПІВДРУЖНОСТІ**

Розглядається Велика хартія університетів (Magna Charta Universitatum) як результат та перспектива співдружності провідних сучасних закладів вищої освіти.

Ключові слова: Велика хартія університетів, Magna Charta Universitatum, Європа, світ, співдружність, університет, заклад вищої освіти.

The Great Charter of Universities (Magna Charta Universitatum) is considered as the result and perspective of the commonwealth of leading modern institutions of higher education.

Key words: Great Charter of Universities, Magna Charta Universitatum, Europe, world, commonwealth, university, institution of higher education.

Велика хартія університетів (Magna Charta Universitatum) – це результат пропозиції, з якою в 1986 році Болонський університет звернувся до провідних університетів Європи. Ідею складання та підписання такого документа підтримала наукова, освітянська та політична еліта Європи. На зустрічі в Болоньї (червень 1987 року) делегати з 80 європейських університетів обрали раду з восьми членів – керівників провідних європейських університетів та представників Ради Європи – для розробки проєкту Хартії, який було складено в Барселоні у січні 1988 року. У вересні 2001 року було створено Наглядову раду (Observatory) Великої хартії університетів.

18 вересня 1988 року під час урочистостей, присвячених 900-річчю Болонського університету – альма-матер європейської вищої освіти, ректори 430 університетів в урочистій обстановці у присутності багатьох представників

громадськості, урядовців та духовенства підписали Велику хартію (Magna Charta Universitatum). Цей документ окреслює фундаментальні принципи, якими мають керуватись університети, щоб забезпечити розвиток освіти та інноваційний рух у сучасному світі. Метою хартії стало відзначення найважливіших цінностей університетських традицій і сприяння тісним зв'язкам між університетами земної кулі.

Ректори європейських університетів, що зібралися в Болоньї з нагоди дев'ятисотліття найстарішого в Європі університету за чотири роки до остаточного скасування кордонів між країнами ЄС, висловлюючи надію на перспективу розширення співробітництва між усіма європейськими націями, переконані в тому, що народи і держави мають, як ніколи раніше, усвідомити роль, яку університети відіграватимуть у суспільстві, що змінюється і стає дедалі інтернаціональним, вважали, що:

1) на завершальному етапі другого тисячоліття християнської ери майбутнє людства значною мірою залежить від культурного, наукового і технічного розвитку, зосередженого в центрах культури, знань та досліджень, якими є справжні університети;

2) завдання університетів щодо поширення знань серед нових поколінь передбачає, що в сучасному світі вони також мають служити суспільству в цілому;

3) університети повинні давати майбутнім поколінням освіту і виховання, що навчає їх, а через них – інших, поважати гармонію навколишнього середовища та самого життя.

Ректори європейських університетів проголосили перед усіма державами та перед совістю всіх націй основні принципи Magna Charta Universitatum:

1) університет – самостійна установа в суспільствах із різною організацією, що є наслідком розходжень у географічній та історичній спадщині. Він створює, вивчає, оцінює та передає культуру за допомогою досліджень і навчання. Для задоволення потреб навколишнього світу його дослідницька та викладацька діяльність має бути морально й інтелектуально незалежною від будь-якої політичної й економічної влади;

2) викладання та дослідницька робота в університетах мають бути поєднаними для того, щоб навчання в них відповідало постійно змінюваним потребам і запитам суспільства, науковим досягненням;

3) свобода в дослідницькій і викладацькій діяльності є основним принципом університетського життя. Керівні органи й університети, кожний у межах своєї компетенції, повинні гарантувати дотримання цієї фундаментальної вимоги. Відкидаючи нетерпимість і будучи завжди відкритим для діалогу, університет є ідеальним місцем зустрічі викладачів, які здатні передавати свої знання і володіють необхідними засобами для їхнього удосконалення за допомогою досліджень та інновацій, та студентів, які мають право, здатність і бажання збагатити свій розум цими знаннями;

4) університет є хранителем традицій європейського гуманізму. Тому він постійно прагне до досягнення універсального знання, перетинає географічні та політичні кордони, затверджує нагальну потребу взаємного пізнання і взаємодії різних культур.

Для досягнення цих цілей у світлі вищевикладених принципів потрібні ефективні способи, що відповідають сучасним умовам:

1) для забезпечення свободи в дослідженнях і викладанні всім членам університетської спільноти слід надати необхідні засоби;

2) потрібно брати на роботу викладачів і визначати їх статус відповідно до принципу поєднання дослідницької та викладацької діяльності;

3) кожен університет, з урахуванням конкретних обставин, має гарантувати своїм студентам дотримання свобод і умов, за яких вони могли б досягти своїх цілей у культурі й освіті;

4) університети розглядають взаємний обмін інформацією та документацією, а також збільшення кількості спільних проєктів для розвитку освіти як основний елемент постійного прогресу знань. Тому вони стимулюють мобільність викладачів і студентів, а також розглядають загальну політику в питанні рівного статусу звань, іспитів (без упередженого ставлення до національних традицій), здійснення своєї місії.

Ректори від імені своїх університетів взяли на себе зобов'язання зробити все від них залежне для того, щоб кожна держава, а також зацікавлені наднаціональні організації формували свою політику, спираючись на положення цієї Magna Charta Universitatum, що виражає одностайне бажання університетів, вільно визначене та проголошене.

Підписуючи Magna Charta Universitatum, університети підтвердили свою належність до академічної співдружності, яка, долаючи політичні та соціальні бар'єри, формує принципи інтеграції Європи в суспільство, що надає всім

громадянам потрібні права та свободи, різноманітні порівнянні та адекватні послуги у сфері культури, науки й освіти. Magna Charta Universitatum підтверджує основні цінності, права та обов'язки університету як ключової інституції суспільства. Справді, якщо університет має «викладати», тобто присвятити себе визначенню й поширенню найважливіших цінностей і знань, надаючи суспільству інтелектуальні орієнтири, то він потребує автономії та академічної свободи, можливості досліджувати і пояснювати межі присутності людини в природі та суспільстві. Автономія й академічна свобода – це поняття, що змінювалися протягом століть, пристосовуючись до обставин, аби зберегти спроможність університету діяти і вести пошук істини. Змінюються ці поняття й сьогодні.

На сьогодні Велику Хартію університетів підписали понад 900 університетів понад зі 100 країн світу. Серед університетів Європи та світу найбільше представництво у Хартії має Україна – 72 університети; в той час як Італія – 63, Іспанія – 41, Велика Британія – 33, Німеччина – 33, Туреччина – 33, Польща – 24, Франція – 24, США – 21 [1; 2].

Приєднання українських університетів до Magna Charta Universitatum свідчить про прагнення України долучатися до творчої колективної діяльності у головуючому світовому та європейському співтоваристві. Визначивши для себе пріоритети, університети мають узяти на себе зобов'язання послідовно спрямовувати свою діяльність на суспільний прогрес як України, так і Європи та світу в цілому.

Бібліографія

1. Magna Charta Universitatum – Велика Хартія Університетів: [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/1220.
2. Signatory Universities: [Electronic publication]. URL: <http://www.magna-charta.org/signatory-universities>.

Надійшло до редколегії 15.09.2023, прорецензовано та рекомендовано до друку доц. Решетіловою О.М.

Наукове видання

ВЧЕНІ ЗАПИСКИ

**кафедри документознавства та інформаційної діяльності
(КДІД)**

ННІ «ІПБТ» УДУНТ

Збірник наукових праць

Випуск 5

Підписано до друку 30.10.2023. Формат 60x84 1/16. Папір друк. Друк плоский. Облік.-вид. арк. 6,2. Умов. друк. арк. 6,34. Замовлення № 120

Навчально-науковий інститут
«Інститут промислових та бізнес технологій»
Українського державного університету науки і технологій
49005, м. Дніпро, пр. Гагаріна, 4

Кафедра документознавства та інформаційної діяльності УДУНТ